СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 124. Джерзи Ситі, Н. Дж., вторник, 29. мая, 1928.

VOL. XXXVI. No. 124. Jersey City, N. J., Tuesday, May 29, 1928. THREE CENTS.

THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ILLINOIS

ПАНІ НЕП ЗАСУДЖЕНА ЗА КРАДІЖ ДЕРЖАВНИХ ФОНДІВ

КОЛИСЬ ЗАЙМАЛА МІСЦЕ СЕКРЕТАРЯ СТЕЙТУ, НИНІ СТОЇТЬ ПЕРЕД 10-ЛІТНОЮ ВЯЗНИЦЕЮ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 27. мая. — Лава присяжних суддів, що розглядала справу пані Флоренс Неп, що колись займала одно з найвисших становищ у нюйорськім стейті, а тепер стала в друге на суд обжалована за спроневірення державних фондів, признала по 4-годинних нарадах паню Неп винною закиненого їй злочину. Найвисша кара за се виносить десять літ вязниці.

Пані Неп вислухала вирок з видимими признаками розпуки. Її адвокати сейчас почали заходи, щоби суд не приказував їй сейчас відсиджувати кару, бо вона хора, а відложив се аж до осени.

СЕНАТ ПРОТИ НОВИХ ВОЄННИХ КРУЖЛЯКІВ.

СЕРЕД ПОСПІХУ „ВБИТО" ПРОЄКТ.

ВАШИНГТОН, 27. мая. — Серед поспішного ухвалювання ріжних залеглих законних проектів сенат скоренько відкинув проект будови нових воєнних кораблів типу кружляка, за яким побивався федеральний уряд фльоти.

При голосованню за сим проектом заявилося 22 сенаторів, проти 44.

Відкинено теж проект видати більшу суму гроша на будову воздушних воєнних кораблів.

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА ПОДАТКОВИЙ ПРОЄКТ.

УХВАЛА ИДЕ ПЕРЕД ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН, 27. мая. — Палата послів ухвалила нині значною більшостю голосів проект нового федерального податкового закона, який приймає знижку податків о 222 міліони 495 тисяч долярів.

Сей проект був вироблений представниками сенату й палати послів. Сенат уже його приняв давнійше, і нині проект пішов до підпису президента.

СМЕРТЬ КОНГРЕСМЕНА БОТЛЕРА.

БУВ НАЙСТАРШИМ ЧЛЕНОМ У КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН, 26. мая. — Нині вечером помер тут в своїм мешканню в готели Берлингтоні Томас С. Ботлер, конгресмен з Пенсилвенії, голова комітету для справи фльоти та загально відомий під прізвищем „батька".

Звали його так тому, бо він був найстаршим віком членом у цілому конгресі. Походив він зі старої американської родини. Його батько вславився тим, що хоча він належав до Квейкрів, які не признають війни, мимо сього пішов до півночної армії, щоби битися за Муринів підчас горожанської війни. Його син став добровольцем у фльоті підчас американсько-еспанської війни. Його 30-літна праця в конгресі звязана передовсім з працею коло розбудови американської воєнної фльоти.

ШИКАГОВСЬКА ФІРМА ПРИЙМАЄ БАНДИТА ЗА СПІЛЬНИКА.

ШИКАГО, Илинойс, 27. мая. — Одна з найбільших і найстарших пральняних фірм Шикага приняла на спільника бизнесу бандита Алфонса Капоне, провідника широко розгалуженої банди опришків. У своїй заяві фірма публично заявляє, що поліція міста Шикага не дає найменчої гарантії, що вона зможе охороняти маєток підприємства; тому пральня пішла на угоду з бандитами.

Як виходить, однак, тепер, поступок пральняного підприємства зовсім не дав фірмі бажаного спокою, бо Капоне має завзятих ворогів, які вже тепер збираються до нападу на маєток фірми, яка приняла їх „конкурента" в спільники.

ХЛОПЦІ ВБИЛИ ТОВАРИША.

ДЕНБЕРІ, Конетикат, 27. мая. — Два 15-літні хлопці признали́ся перед поліційним начальником, що вони вбили припадково свого товариша й ровесника Артура Меколифа, скавта, підчас одної прогульки на озеро Денбері.

Хлопці заявили, що вони вбили хлопця на місци, та що подія була зовсім случайна. Цікавійше ще як самий випадок убийства, був опис їх заходів затерти сліди свого безневинного злочину. Вони кинули вперед тіло в озеро, відтак добули його з води та стали копати дощинками й патиками гріб для нього; викопавши після кілька-годинних заходів яму всего на одну стопу глибини, зневірилися, що їм вдасться сього доконати. Вони залишили свою роботу, закинули рушницю у воду та, заприсягнувши тайну, вернули домів. Та думка про доконане вбийство не давала їм спокою, поки вони не признали́ся родичам, а відтак поліції.

Їх арештовано. Поліція робить слідство над тим, на скільки вони винуваті, а на скільки невинні.

ЖІНКА ЖЕРТВОЮ ЛЕТНИЧОЇ ПРОБИ.

АТЛАНТА, Джорджія, 27. мая. — Панна Луїза Ґарднер, відома зі своїх скоків з бальону при помочи парашутів, пробувала зіскочити з бальону, що летів на 500 стіп заввишки понад землю. Мала вона злетіти на землю, отвираючи три такі парасолі; перша парашута отворилася добре, але друга не отворилася, і жінка шпурнула на землю без парашути. Вона згинула на місци.

Події приглядалося коло 15,000 людий; між ними був теж і її чоловік.

КІНЕЦЬ 15-ЛІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Сими днями скінчився у Варшаві сензаційний процес, який тягнувся, ні менше ні більше як 15 літ. Ішло саме про убивство князя Друцького-Любецького серед таємних умов у лісі в 1913 р. У вбивстві посуджено польського аристократа, близького свояка убитого, Яна Біспінга. Крім того Біспінг стояв під закидом фальшивовання векслів на велику суму. Після 15-літнього тягання по суді та арештах, апеляційний суд у Варшаві увільнив Біспінга від закиду убивства та фальшівництва.

БЕЛЯ КУН У ТЮРМІ.

З Відня повідомляють, що арештовані комуністи Беля Кун і його товариші не користуються з тюремних харчів, лише отримують їх із одного з найкращих віденських ресторанів. Крім того вони дістають газети і всі інші полекші. (Цікаво, чи так поводяться з політичними злочинцями у московських чрезвичайках).

„АРАБСЬКА" ІСТОРІЯ.

Емір Аманулаг, переїхавши радянський кордон, станув на „руській" землі мабуть лівою ногою. Між Негорелим і Мінськом щезли його валізи і його жінки, де були їхні вбрання. Так кажуть телеграми. Не є виключене, що це звичайний жарт: може якісь почитувачі „афганістанської світлости" хотіли зробити йому несподіванку і переодягнутись в афганістанські костюми, щоби в них привитати. Зрештою Аманулаг міг би й так у Москві вбрати робітничу рубашку.

МУКА В МОСКВІ.

В „Ізвєстіях" з дня 27-го квітня читаємо: Московська ляборaторія для дослідів над харчами перевела анализу на московських базарах і дійшла до таких результатів. Із 65 зразків житньої муки 37 були непридатними, а із 184 зразків пшеничної 147 відкинено рішуче, тому, що мука мала в собі кліщі та цвіль. У житнім і пшеничнім хлібі ствердили велику вогкість, шкідливі кваси і зайвих додатків як тарканів, сірників, недокурків, цвяхів, битого скла і звіриних ексkрементів.

ЛЮДСЬКА МАШИНА.

Париський учений Лефевр продовжує працю тих своїх славних попередників, що пробували створити автомат, який наслідував би всі функції людини. Машина, над якою працює Лефевр, має завдання дуже точно обмежене. В його „біоенергетичнім інституті" придумують механізм, що наслідував би якнайточнійше працю переміни тепла в людськім організмі. Тому, що кожній функції нашого тіла відповідає якась означена скількість теплової енергії, задумана машина має виміряти точно витрату тепла. Перший „кальориметер" був збудований славним Лявоазіє, основником сучасної хемії. Американець Атвотер відновив його ідею 30 літ тому і сконструував складний апарат, в якому сиділа людина як предмет експериментів над усіма проявами, її рухів та функцій, що були міряні дуже ніжним приладдям. Лефевр хоче цей апарат ще уліпшити.

ЗНОВУ НЕПРИХИЛЬНИЙ ВІДЗИВ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

„Ілюстров. Курієр Крак." подає з обуренням вістку про черговий „наступ на Польщу", тим разом в англійському журналі „The English Review". В цьому журналі поміщено статтю п. н. „Претенсії Польщі до коритаря та Данціґу", підписану „Дантіскус". Стаття на 13 сторінок, повна цікавих міркувань. На жаль можемо покористуватися тільки польським передруком одної точки, торкаючоїся Висли. Погляд автора такий:

„Висла, як водяна артерія, не має для Польщі ніякого значіння, бо в чотирох пятих свойого бігу не надається до плавби. Оставшу одну пяту, яку зреґулювала Прусія і зробила придатною для плавби кораблів до 400 тон, Поляки так занедбали в своїм заряді, що не надається до користування.

„Істнування коритаря не оправдують ні географічні ні етнографічні згляди. Кашуби — це не Поляки, навіть їхнє походження не польське. Поморя належало до Польщі тільки 200 років, а не 600. Коритар розірвав Німеччину на дві половини"...

У закінченню твердить автор, що велика Німеччина має повне право домагатися перевірки своїх східних кордонів.

Польська преса зустріла з великим огірченням цей голос англійської політичної опінії. А всеж таки такі голоси множаться й сильно пособляють ускладненням, з якими приходиться боротися польській дипльоматії. Запобігти цьому трудно.

СОБАКИ ПАНУЮТЬ У СЕМИ КИТАЙСЬКИХ ПОВІТАХ.

В семи повітах китайської провінції Шантун, де наслідком голоду населення вимандрувало або вимерло, „вся власть" перейшла до здичілих сільських собак. Вони ходять цілими тічнями й нападають як на поодиноких людей, так і на цілі відділи війська чи бандитів. Подібне траплялося в китайській історії уже кілька разів. В 1654 році треба було висилати цілу армію до провінції Сечуан, щоби там винищити тічні собак, які розмножилися після голоду й пошести. Також по боксерськім повстанню, коли багато сіл між Пекіном і Ріенціном опустіло, в них появилася така сама язва.

ДИВОГЛЯДНЕ РІШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО СУДУ.

Розвязання комуністичної так званої „червоної ґвардії" німецьким міністром внутрішніх справ Кейдельом було останніми днями предметом розгляду Найвищого Державного Трибуналу в Берліні. Трибунал вирішив, що розвязання „червоної ґвардії" було неправне.

Цей присуд викликав величезне порушення у всій европейській пресі. Німецький суд, що виявив в цей спосіб незвичайно точне ставлення до законів, без огляду на те, що сам присуд шкідливий для внут.-політичного стану держави, викликав загальний подив. Права преса підчеркує, що ніякий інший суд не був би видав такого присуду, спираючися виключно на правових підставах, з повним поминенням державно-політичних зглядів.

КРИВАВИЙ 1-ИЙ ТРАВЕНЬ У ВАРШАВІ.

Кривава варшавська маніфестація не перестає хвилювати широких кругів польського громадянства. В самостійній Польщі був це перший випадок соціялістично-комуністичного конфлікту, якого жертвою впало 4 трупи й понад 400 ранених!

Найстраніще в цілій справі те, що ніхто ще досі не знає, хто і з якої причини викликав цю криваву масакру.

Почалося з кількох відокремлених вистрілів, після яких ППСівська міліція розвинулася в розстрільну й почала правильну пальбу до... демонстрантів, поміж якими були й комуністи.

Паніка, крик і плач жінок сколихнув повітрям. Одні топчуть по других. Дальшу боротьбу припиняє поліція, яка втискається поміж товпу й соціялістичну боївку, яка щасливо, що дістала момент, в кому вміла виладувати весь свій боєвий запал...

З хвилею, коли уформувався похід на театральній площі, появилися маґістратські автоматичні щітки, щоб очистити брук з крови.

Доцьогочасний біланс масакри: чотирох убитих, в тому двох комуністів і один сліпий зпоміж публики...

Крім цього 282 ранених, яких заосмотрило Рятівниче Поготівля, 13 ранених, заосмотрених Касою Хорих, 9 амбуляторією св. Духа та 11, заосмотрених иншими рятівничими заведеннями.

ЗАРОБИЛИ НА БОЛЬШЕВИКАХ.

Найбільше німецьке електро-технічне підприємство „А. Е. Г.", яке дало втягнутися у інтереси з большевиками, звернулося до нім. мін. закордонних справ з домаганням, щоби уряд покрив величезні втрати, понесені цим підприємством на всяких інтересах та концесіях у Рад. Союзі. Ці втрати виносять поверх 30 міліонів зол. марок.

Підприємство „А. Е. Г." мало повне право звернутися до нім. уряду з цим домаганням, бо уряд дав йому гарантію, що інтерес піде. До промислових звязків з большевиками наклонив підприємство нім. амбасадор у Москві гр. Брокдорф-Ранцау, за посередництвом нім. уряду. Для вимінення скандалу нім. уряд погодиться мабуть на це домагання відшкодовання.

ВЛАСНИК ДІБР ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Окружний суд у Луцьку, на виїздній сесії у Володимирі, засудив на смерть якогось Григоровича, 26-літнього власника дібр, що в жовтні 1926 р. убив власну матір, щоб чим скорше дійти до спадщини.

ТРАГІЧНИЙ ПРОХІД.

Варшавський „Пшеґльонд Вечорни" доносить, що селяне, які проходили крізь Чорний Ліс під Жирардовом, побачили на поляні під корчем ранену жінку. Виявилося, що це є 16-літня Зофія Бадовіня з Жирардова, яка вибралася з якимсь гімназистом на прохід, підчас якого студент стрілив до неї й зранив у праву ногу повище коліна. Ранену перевезено до шпиталю. За гімназистом заряджено пошукування.

ІТАЛІЯ БЛАГАЄ РАТУНКУ

ПЕРЕЛАПАНО В РІЖНИХ ПУНКТАХ КЛИЧ „С. О. С.", ВИСЛАНИЙ НА РІЖНИХ МОВАХ.

ОСЛЬО, Норвеґія, 27. мая. — З рамени уряду пороблено вже всі можливі заходи, щоби приспішити ратунок кермового корабля Італія, на якім виїхав ґенерал Нобіле розсліджувати північний бігун. З Кінґс Бей виїхав корабель на розсліди, а всі радіостації працюють над тим, щоби дістати получення з Італією.

Американські радіові стації в Сан Франциско і другі подають, що дістали голоси, С. О. С. (Сейв Авр Совлз), що походять з підбігунових околиць і по всякій правдоподібности будуть походити з Італії. Такий голос перелапано рівнож на Алясці.

З того вносять, що Італія находиться десь біля Сибіру. Її мужва мусіла певно осісти десь на ледах і ожидає ратунку.

Норвежський славний летун Ліцов Гольм вибирається в дорогу, щоби розслідити на аероплянi околиці Шпіцберген. Амундзен вибереться другим аеропляном.

ПАПА І МУСОЛІНІ ЗАЖУРИЛИСЯ.

ОБА ДУМАЮТЬ НАД РАТУНКОМ ҐЕНЕРАЛА НОБІЛЕ І ТОВАРИШІВ. ПАПА МОЛИТЬСЯ, А МУССОЛІНІ НАРАДЖУЄТЬСЯ.

РИМ, 27. мая. — Цілий Рим зажурений судьбою експедиції Нобіле, але часописи певні того, що ратунок вдасться, бо Нобіле був приготований на всякий нещасливий випадок і може видержати на ледах який місяць. Муссоліні нараджується з кабінетом і міністром воздухоплавства над ратунковою акцією, а папа раз-у-раз молиться і просить Бога о ратунок для тої експедиції, що поставила хрест на бігуні.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ГОДИТИСЯ.

МАЛА ВИСЛАТИ ДО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО УРЯДУ СПЕЦІЯЛЬНОГО ПОСЛА.

ШАНГАЙ, 27. мая. — В націоналістичних кругах говорять голосно про те, що японський уряд хоче погодитися з націоналістичним і посилає до Тсінан-фу спеціяльного посла. Націоналісти годяться пертрактувати, але не в Тсінан-фу, де находиться японська залога, але в якімсь другім, більш невтральнім місті, як от в Шангаю.

ПЕРЕД ПРОМИСЛОВОЮ І СОЦІЯЛЬНОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ В КИТАЮ

СТРАШНІ ВІДНОСИНИ В ПРОМИСЛІ. ШЕСТИЛІТНІ ДІТИ ПРАЦЮЮТЬ ПО 12 ГОДИН.

ТІЄНТСИН, 27. мая. — Кажуть, що політична революція, яка саме тепер твориться в Китаю, буде нічим в порівнанню до промислової, яка наступить. А що вона прийде, нема сумніву для того, хто побув в Тієнтсин та приглянувся праці по тутешніх фабриках, а особливо праці дітей, яких там повно. Тисячі дітей в віці 6—12 літ працюють при сірниках по 12 до 14 годин, заробляючи 20 мідяків, або два і пів американського цента. Жінки працюють ще довше, а заробляють по 22 американські центи. Фахові робітники заробляють малощо більше.

До того треба знати, що ті робітники вже дещо обізнані з комуністичною пропагандою, а рівнож знають і про робітничу плату по інших краях. Можна собі отже уявити, які відносини тут запанують, коли начнеться промислова кріза і вибухне бунт. Відносини, які тут тепер панують, мусять довести до промислової революції, бо промисловці відмовляються піднести заробітню платню. Вони кажуть, що все, що заробляють, забирають від них титулом податків,

Разом з промисловою революцією треба надіятися і революції соціяльної. Не тяжко її надіятися, коли і в арміях повно революційного елементу, а навіть комуністичного, який свідомо вступив до армії, щоби в відповіднім моменті викликати тим більше забурення.

Найбільше побоюються отої революції чужинці, бо саме вони тої думки, що така революція скропиться не тільки на їх маєтках але й на — головах.

$8,000,000 З ГРИ В КОНІ.

ПАРИЖ, 27. мая. — Французький уряд заробив з гри при тоталізаторі при кінських перегонах за послідний рік $8,000,000, які зужив на добродійні цілі.

КАЇН І АВЕЛЬ ПЕРЕД СУДОМ.

ДВОХ УКРАЇНЦІВ ЗІЗНАЮТЬ ПЕРЕД СОВІТСЬКИМ ТРИБУНАЛОМ. — БРАТ НА БРАТА, СИН НА БАТЬКА.

МОСКВА, 27. мая. — Перед трибуналом, що судить донських техніків, станули два брати Колодуби, Андрій і Омелян, оба Українці.

Американський кореспондент передає їх зізнання як біблійну історію з Каїном і Авлем, бо один брат видавав на смерть другого спокійно і цинічно. Що більше, на салі прочитано підчас розправи лист Кирила, сина Андрія, в якім син, що живе в Москві і належить до комсомольців, вирікається батька, зміняє своє імя і жадає для свого батька як найтяжшої кари. Та сцена зворушила навіть кровожадного прокуратора Криленка і він не домагався в імя „гуманности", щоби той син був приведений на розправу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИПАДКИ В ФАБРИКАХ І НЕГРАМОТНІСТЬ

Ще не прогомоніли вісти про три страшні вибухи в копальнях угля, а вже приходить чутка про ще один. Сим разом вибух був у копальні твердого вугля в. Вилкс-Баре, і жертвою його впало знова 11 робітників.

Як звичайно, заряд заявляє, що він не знає, звідки повстав вибух. Американські ґазети не подали нічого кромі вістки. Значить знова десяток людських жить пропало без сліду.

А прецінь у кождому нещасному випадку є певна наука. Кождий випадок має свої причини, і розумні люди моглиби зробити щось, щоби запобігти на будучє повторенню сих причин, а тим самим випадкам. Та сього тут не робиться.

Зате на пів-річній конвенції Краєвої Промислової Конференції, що відбулася оноді в Ню Йорку, діткнено краєм до сього питання, як запобігати ріжним випадкам у майнах і копальнях? Говорив про се др. Винтроп Талбот, дорадник промислових підприємств, у своїй промові, якою він отворив сю конвенцію. Діткнувся він питання відношення між неграмотністю та промисловими випадками. Говорив він між иншим:

„Коли робітники такі темні, що не вміють прочитати тикетів праці, звичайних вивісок або простих фабричних інструкцій, то з сього виходять ріжні трудности, опізнення та небезпеки.

„Ми живемо в віку машини, а до ведення машини треба мозку. Машини коштують дорого, і коли з ними не обходиться розумно, вони псуються легко. Модерна індустрія не може дозволити собі наймати безграмотних робітників".

З тих виводів він робив заключення, що Америка мусить доложити всіх старань, щоби положити край неграмотности. Сього вимагає не тільки політика краю, але й його промисловий розвій.

Хоча до слів Талбота можнаб ще богато додати, та все таки не можна не признати йому великої слушности. Правда, що богато людий гине через необережність і недбалість зарядів, через, так сказатиб, неграмотність учених інжинерів, які рахують тільки кошти машинерії, але не рахують, як дороге життя людини; — все таки й треба признати, що неграмотність робітників є одною з важніших причин нещасних випадків. Неграмотний чоловік міг давкіше вести на старий лад сільське господарство; до модерної фабрики ні рільництва він уже не годиться.

Колиж так, то розумні люди доложать сейчас старань, щоби покласти конець сій причині. Від таких інституцій, як Краєва Промислова Конференція, великої помочи в тім згляді ждати не можна. Богато більше можуть зробити таки робітники самі, коли вони зрозуміють се лихо та візьмуться власними силами до його зарадження.

„ЄГО ВЕЛІЧЕСТВО РУССКІЙ НАРОД"

(З нагоди лекції П. Мілюкова в Ню Йорку).

—о—

Представляючи лектора П. Мілюкова, А. Зак, б. голова інформаційного бюра тимчасового уряду Керенського, схарактеризував сучасне становище Росії як переходовий час, коли на зміну теперішних правителів прийде до влади „єго величество русскій народ". В цих словах, як в краплині води відбилася психольоґія тих, що називають себе проводирями „русскаво" народа. Вони на зміну царського „величества", чекають приходу иншого величества — „подлінкаво русскаво народа".

Припадково А. Зак висловив яскраво ідеольоґію панування, „ґасподства", „русскаво" народа над иншими. Цей нарід дійсно в масі своїй є таким самим деспотом, як „єво царское велічество". І коли він те величество погнав, то не в імя права й справедливости, свободи й рівенства всіх народів бувшої Росії, а лише в імя панування самого „русскаво" народа над всіма тими, кого царська тяжка рука імперіялізму підбила під російське ярмо. Не треба бути наївним і приписувати ідею московського імперіялізму лише правителям Росії. Навпаки, нею пересякнуте все життя всього московського народу. Імперіялізм і деспотизм заложені в глибинах напівазійських московських мас. Той імперіялізм виявляється, як початкова стадія, в прагненню захоплення чужого майна, в непошанованню чужої власности, в признанню лише права сильного, а деспотизм в родинному устрою життя, де старший в родині править самовільно всім своїм родом.

Говорив А. Зак лише про майбутнє відродження „велікай єдінай Расії", під владичеством „єва велічества русскаво народа". Про инші народи він не згадав і пів словом. В уяві навіть тих, що іменують себе „демократами" і порівнують Мілюковних з Лінкольном, не істнує якесь національне питання в бувшій Росії. Справа лише ходить про те, яке величество засяде на царськім престолі після большевиків. Росією правило царське величество, тепер править комуністичне величество, а на зміну має прийти, мовляв, „єво велічества русскій народ". Один деспот повинен змінити ругого і т. . Без деспота-величества для московської психольоґії „велікая Россія" немислима. Правду кажучи, в цьому вони мають рацію, бо зберегти „єдіную й неделімую", гнітити далі поневолені народи може лише деспотія, може лише „єво велічества", все одно, з яким додатком: чи цар, чи „рабочій і крестянін", чи „русскій народ".

Так саме й лектор П. Мілюков ні в чому не розійшовся з А. Заком. В своїй ґрунтовній, авторітетній промові він увесь час говорив лише про форму влади в бувшій Росії. На протязі більше години часу П. Мілюков подав добре систематизовані, але загально відомі факти про становище большевицької влади та про можливі шляхи її упадку. Затe жадним словом не зачіпив національного питання в Росії, хоч темою лекції було „Сучасне становище й ближчі шляхи Росії".

Говорячи на цю тему, можна обминути національне питання в бувшій Росії хиба лише тоді, коли доминується істнування в Совдепії шестидесяти міліонів ріжних народностей, крім московської. Зіґнорував ті немосковські народи Мілюков тому, що він, як Зак та инші „русскіе демократи" уявляє собі минулу, сучасну й майбутню Росію лише як єдину велику державу в межах „царскаво наслєдія". Навіть на подану записку з питанням, як лектор розуміє сучасне національне питання в Росії а зокрема українське, П. Мілюков відповіди не дав, а просто відкинув її, як „надоєдливую" записку.

Зате в своїй лекції П. Мілюков, може несвідомо, дав нам таки відповідь на це питання. Відповідь ця захована в тому справедливому твердженню, що в майбутньому на всіх просторах бувшої Росії свою волю диктувати будуть не панія Мілюкови, не Заки, не Сталіни, не Керенські і т. д., а селянство. **Селянство нарешті прийде до влади й створить державу, що буде відповідати його ідеалам та інтересам.** Так казав Мілюков. Отож на Україні також прийде, цілком льоґічно, селянство до влади, бо воно активніше, більш самодіяльне ніж на Московщині. А ідеали українського селянства знають Мілюкови та Зяки, так само, як ті гастрольори-кореспонденти та письменники Совдепію, що виписують в закордонній пресі про „рай" під большевиками.

Як П. Мілюков справедливо протестує проти авторітетности та дійсного представлення становища в Совдепії тими гастрольорами, так і ми з тим же правом і авторітетом можемо протестувати проти правдивого змальовання ідеалів та інтересів українського селянина Заками та Мілюковими. П. Мілюков кличе іміграцію вияснити світови увесь блуд і неправдиве освітлювання становища в Совдепії ріжними вояжерами „туда і абратно", а натомісць давати їм правдивий образ відносин під большевиками та показувати світови дійсні ідеали та прагнення „русскаво народа". Цей заклик рівночасно тичеться й нас, Українців. Ми все це й робимо, але за те той самий Мілюков ганьбить нас, так само, як його лають большевики, бо наше висвітлювання відносин не відповідає тому, що хотів би бачити на Україні Мілюков в інтересах „єдіной Россії". Коли ми робимо тепер ще замало, то маємо в майбутньому розвинути свою працю інтензивніше, щоби паралізувати неправду й брехню, які розпускають по світу всі „опікуни" українського народу, починаючи від „ґенералов світи єво велічества", через Мілюковних, Заків і до Сталінів включно.

Ми певні того, що коли прийде час і заговорить український селянин, як повноправний господар на своїх власних землях, тоді в імени його не будуть говорити ні Заки, ні Мілюкови, ні які инші московські „опікуни", ґастрольори з Петрограду чи Ленінґраду, а будуть говорити в імени українського селянина лише його власні сини, лише сини україньского народу.

Ми разом з Мілюковим віримо, що цей час прийде й для того не треба ні монархічного проводу з еміґрації, ні якого иншого, ні чужоземної інтервенції. Сила українського народу росте на українських землях, а не на перехрестних світових шляхах.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—

ЯК ПРАЦЮЮТЬ НАШІ „ПРОСВІТИ".

(З діяльности рогатинської філії „Просвіти").

Зі звіту діяльности філії „Просвіти" довідуємося, що товариство працює щиро над освітним і економічним піднесенням нашого села. Минулого року виділ відбув 197 поїздок з рефератами по сільських читальнях. Товариство заанґажувало агронома і ветеринаря на літо, котрі їздили по селах і учили селян нової лучшої господарки. Дальше заанґажовано дириґента, який веде в чотирох селах хори (в Путятинцях, Бабухові, Лучинцях і Конюшках) та вишколює місцевих дириґентів, які опісля самі будуть вести хори. По вишколі дириґент перейде на инші села.

Товариство має двох сталих просвітянських робітників. Один з них як люстратор вандрує по читальнях і вказівками та порадами заставляє виділи читалень до просвітної праці, а другий через тиждень полагоджує просвітні справи читалень в канцелярії, а в неділі і свята іде по читальнях з викладами.

Філія „Просвіти" в Рогатині хоче в біжучому році розвинути ще більшу просвітну діяльність по наших селах. Бажає завести по селах курси вищої освіти, заложити господарські курси, якіб научили наших селян кращої господарки. „Просвіта" хоче освідомити наше сільське жіноцтво, хоче навчити матерей, як виховувати молоде покоління, щоб вже змалку вщеплювати в молодих душах любов до рідної України і її народу.

Щоби це все виконати, треба робітників просвітян, прирядів, образів і книжок, якіб улекшували працю по селах. Оскільки „Просвіта" призбирає відповідний фонд, то закупить малий кіно-апарат, який буде коштувати 150 до 200 долярів. Деякі товариства в краю вже його мають і заявляють, що такий апарат є дуже практичний. Є це ручний апарат, який можна перевозити з села до села і давати виклади при помочі фільмів наукового і господарського змісту.

Нововибраний виділ складається так: голова Василь Кривоус, учитель „Рідної Школи"; м. голова Андрій Гривнак, селянин в Данилчу; секретар Іван Мурин, абсольвент фільозофії на укр. університеті (тому без посади), тепер просвітний робітник в Рогатинщині; скарбник Андрій Моссора, купець в Рогатині; бібліотекар Петро Іванців, селянин, кооператор в Бабухові; господар Михайло Стек, селянин в Черчу; видловий Михайло Кульчицький, господар в Конюшках.

Найбільшою перепоною в наших просвітних змаганнях є брак відповідних фондів. В минулому році наші брати зза океану прийшли нам з великою помочію. Вони то прислали на просвітну працю около 150 долярів, за які то спроваджено агронома, дириґента та ветеринаря і закуплено книжок. В тім році „Просвіта" зістала майже без грошей і тому то просвітна праця готова дещо припинитися.

Щоби цьому зарадити, філія „Просвіти" звертається до всіх громадян Рогатинщини за океаном, до давніщих і теперішних комітетів запомогових і просить о матеріяльну поміч. Просить не забувати за свое повітове товариство, котре ширить правдиву освіту серед нашого народу".

Висше наведене звідомлення одержали гром. Рогатинщини в Нюарку. Тому, що в цім звідомленню є досить інтересні річи, то Рогатинці в Нюарку бажають поділитися тими відомостями з нашою іміграцією і всіми громадянами свого повіту. При тій нагоді повідомляємо, що по трирічній перерві відновили ми свою діяльність в Нюарку. Дня 3. лютого відбулися збори Рогатинщини, на котрих попередний виділ зложив звіт, з якого виходить, що за час попередної діяльности виділ вислав на поміч Рідній Школі і Просвіті 600 долярів, а на будову Народного Дому в Рогатині 100 долярів. В касі остало 101 доляр. На пізнійших зборах ухвалено дати баль на 30 мая і уладити концерт на 2-го червня в Гілсайд. Дохід з обох цих підприємств призначений в цілости на просвітні потреби в Рогатинщині.

Просимо всіх наших громадян, щоби заманіфестували свою готовість пожертвовання і взяли громадну участь у всіх підприємствах Укр. Запомогового Комітету Рогатинщини в Нюарку.

Славні Комітети Рогатинщини в Рочестер, Пітсбурґу, Перт Амбою, Елізабеті й инших місцевостях просимо о дружню співпрацю з нами.

Український Запомоговий Комітет Рогатинщини в Нюарку, Н. Дж.

Проситься писати на адресу секретаря Комітету:

B. Belniw
165 Liberty St., Bloomfield, N. J.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(119)

„Серед таких обставин, які тоді були, не можна було й сказати про довіря до вищої командної влади. Необхідно було на цей час взяти керування військом комусь, хто ще може мати авторітет і довіря у вояцтва. І з цією метою було утворено при штабі корпуса тимчасовий комісаріят з 3-ох осіб, представників Ц. Ради, армейського комітету і корпусного к-ту. Разом з тим з наказу армейського комісара було поставлено контролю на телеграмі. Таким чином уся справа керування корпусом була в руках комісаріяту, який ставив своїм найближчим завданням не допустити ніякої дезорґанізації у війську й ждати вказівок з центру.

„За такий центр ніяк не можна було визнати Петроград, бо між Петроградом і корпусом стояв Корнілов з своїм військом і тому навіть телеграми з підписом Керенського зустрічалися з недовірям: чи справді їх Керенський писав?

„При таких обставинах всі, навіть не-Українці, на обеднаному засіданню всіх рад корпусу за такий центр одноголосно визнали Київ. І очі всіх в цей час звернулися до Центральної Ради і від неї одної ждали собі поради.

„Цими заходами керовничим органам корпусу пощастило досягти того, що спокій і порядок в нім під час корніловського повстання не порушувався. Корпус признав над собою єдину демократичну владу од нижчих її органів до найвищих і тим довів своє свідоме відношення до подій і свою вірність ідеалам революції на Україні і в Росії..."

Щоби зясувати, чому в цьому „чисто" українському корпусі були не-Українці й чому було в ньому недовіря до свого старшинського складу, зновуж вважаю потрібним підкреслити, що майже ввесь вищий командний склад його був з старшин не-Українців. Причиною тому було: з одного боку брак свідомих старшин Українців вищих ранг, а також те, що командір корпусу підбирав виключно відомих йому, я сказавби навіть просто „своїх людей". Навіть начальник штабу корпуса, цей фактичний господар його, був заклятий ворог українства, ґенер. штабу полковник Петін, що тепер працює у большевиків, лише „во імя ідеі собіранія землі русской", посідаючи одну з відповідальних вищих посад.

Сам командир корпусу, ґен. Скоропадський, в часи корніловського виступу, був в його Ставці, виїхавши туди (як офіціяльно пояснювалось) в справі українізації корпусу, але без відома Генерального Українського Комітету. Крім того і в цьому корпусі зовсім не українізувалась артилєрія, а навпаки, чомусь старанно зберігався „русскій" її склад від розмішки українських національностей. Про останній факт свідчить лист до редакції „Вістник Укр. Військ. Генер. Ком. № 17" гарматчика хорунжого Степаненка, в якім він, між иншим, каже:

„...В середніх числах місяця серпня в штабі Двинської військової округи (де я був на службі) була одержана телеграма через Військ. Генер. Комітет, що главнокомандуючий південно-західним фронтом згодився на цілковиту українізацію 34 армейського корпусу і з приводу цього бажано, щоби офіцири Українці, як піхоти, так і з артилерії (це було підкреслено в телеграмі) переводилися до цього корпусу.

„Дізнавшись про таку телеграму я подав рапорта й одержав згоду на перевод від свого начальства й свої документи, поїхав до 34 корпусу. Але, коли я приїхав на місце, то тут і виявилось, що всі розпорядження щодо українізації війська виробляються „в теорії по штабах та инших військових інституціях", а на практиці виходить щось инше.

„В штабі корпусу, спитавши з якою метою я приїхав, відповіли, що у них артилерія не українізується і що мене не можна призначити зараз у жадну бригаду через те, що вони не хотять приймати до себе Українців.

„Мене хотіли відіслати назад у штаб Двинської округи, але я став прохати, щоби мене залишили на деякий час при корпусі, бо може ця справа негайно вияснится і я зможу попасти у бригаду.

„Начальник штаба вволив моє прохання і лишив тимчасово при штабі, а щоб я був „у ділі", призначив на посаду „военного цензора" при місцевій почті"...

Тут, звичайно, вина падає й на Генеральний Комітет, що цілком довірявся „щирости" українізації корпуса самим командиром корпусу й майже зовсім не ставив вимог щодо ширини тої українізації. Генеральний Комітет був лише постачаючим апаратом людей для корпусу, та мав свого представника там для допомоги праці комкора, а не для продовження в корпусі своїх намірів та політики.

• • •

Коли вияснилось, що штаб південно-західного фронту на чолі з главнокомандуючим фронтом ґенералом Денікином став на боці Корнілова, то українська фронтова Рада, в порозумінню з російським комісаром фронту, та фронтовим совітом, перевела арешти в штабі. Для арештів і підтримки порядку були вжиті головне українські військові части, що були раніше в Бердичеві, або були притягнені туди при перших відомостях про виступ Корнілова.

Взагалі доводиться констатувати, що українські військові части й українські організації підчас цього виступу відограли дуже поважну ролю в ліквідації його та льокалізації й підтриманню порядку взагалі, без чого могло легко прийти до анархії.

Виступ Корнілова серед війська та широких революційних мас остаточно підорвав довіря їх, що уже й без того було значно захитане, особливо большевицькою пропаґандою, до тимчасового уряду. Тому Українці ще більш інтензивно почали штовхати свої революційні центри стати на шлях більш активної політики в здійсненню своїх національних ідеалів. Той безапеляційний послух, який вони виявили до Центральної Ради та піднесеність їх активности й міцна зорґанізованість булиб твердим ґрунтом для більш рішучої політики Центральної Ради, колиб вона на цей шлях стала.

Коли до цього взяти на увагу ту розгубленість, яка запанувала в петроградському уряді, той різкий спад його впливу на всі військові та революційні маси, що принесла корніловщина, то можна сміло сказати, що тоді вже був момент, коли Центральна Рада могла й мусіла почати своїми власними руками творити волю свого народу. Не стала вона на цей шлях тому, що в ній самій ще не визріла ідея самостійної України. Прямування до цього булоб одиноким шляхом більш рішучої національної політики.

Центральна Рада тоді зробила тяжку в своїх наслідках помилку, пішовши й далі за тодішнім ідеольоґом безоглядного українського федералізму, проф. М. Грушевським. По корніловщині революційним масам взагалі, а українським зокрема треба було дати нові яскраві кличі, за якимиб вони пішли, а той хто давби ці кличі, мігби й на далі цими масами керувати. Центральна Рада це розуміла, але не знайшла в собі мужности порвати раз на завжди з політикою своїх постійних компромісів і половичности, не рахуючись з тим, що завдяки цьому вона поволі втрачала свій революційно-національний авторітет в українських масах.

Вона лише більш яскраво висунула клич переведення в життя справжньої федерації бувших народів Росії, для чого покликала їх у Київ на зїзд. Творці цього завдання не взяли в розрахунок те, що здійснення його залежало не тільки від України, але й від тих, з ким вони гадали творити федерацію, чому легко могло прийти до невдачі, що й сталося.

Крім того ця ідея була вже не новою й не настільки яскравою, та зрозумілою масам, що могла їх повести за собою, а особливо вона не могла боротися з тими приваблюючими ґаслами, які висунули большевики. Далеко захованої гадки, що коли всі бувші народи Росії утворять свій федеративний центр у Києві, то тоді ґеґемонія Московщини яку мали до спілки закликати пізніше, буде знейтралізована; звичайно, широкі маси не змогли зрозуміти.

(Дальше буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В дворі загорілася обора. Економ зганяє парубків, щоб гасили вогонь.

— Е, нащо гасити, — каже один парубок, — обору хай чорт бере, але за те миші геть посмаляться.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КУРТИС БЕЙ, МД.

О що йде боротьба.

Не хочемо, щоби ширилося баламуцтво та щоби рутенські замотані голови могли туманити далі нарід відносно нашої церковно-народної боротьби. Тому саме підписаний церковний уряд заявляє, що у нас йде боротьба не за віру, а о те, щоби наша громада мала контролю над своїми прапертами, які закупила за свої власні гроші. Наша громада не хоче узнавати далі ніяких „рутенської" назви і не хоче узнавати ніякого рутенського священника за свого. Судове рішення по стороні громади.

За уряд: **І. Буката**, предс.; **В. Будагавзий**, кас.; **І. Билень**, секр.

ВІЛКС БАРРЕ, ПА.

Приготовання Українців до великого американського свята.

На зборах у справі участи Українців у святі в півтораста-літню річницю масакри на Вайоминг, які відбулися 20 мая с. р. в Стерлінґ готелю, на котрі зявилося коло 150 представників ріжних організацій з повітів Люзерн та Лакавана, ухвалено організувати як можна величню українську дивізію. Українська трупа представляится малаби так: Девять українських козаків на конях, в козацьких строях з рушницями через плечі при старшині на переді. За ними на великому троці на підвищенню найгарніша жінка, прибрана відповідно, з тризубом у руці, представлялаби „Україну". В ногах її сидівби старий кобзар з лірою, а навколо нього кілька малих дівчат та хлопців у святочних національних строях. Ззаду великий лев спирається передніми лапами на трон — це має означати емблему Єдиної України.

Далі Українська Національна Банда під орудою Йосифа Заяца, обмундорована в уніформі Українських Січових Стрільців; дві хоругви, українська та американська; хор зі 160 людей з української молоді, в національних костюмах. Можливо, що ще буде найбільша співацька група зпомежи цілої тисячки. За ними таблиця з написом „Ukrainians" а ще далі 2000 добровільців в жовто-блакитних стрічках через плечі і з такими самими стяжками на соломяних капелюхах.

У Комітет Української Дивізії входять: Юрій Хиляк, борджес міста Олифанту, гонорний предс.; Володимир Крайківський, актив. предс.; Яків Мекилита, скарб.; М. Музика, Г. Русинко, заступники скарб.; І. Кондратович, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що на місячнім мітінґу в неділю, дня 20. мая с. р., ухвалено взяти участь у містовій параді на 30. мая разом з другими Товариствами, Братствами, Сестрицтвами і Клюбами. Член, неявившийся до участи у параді, заплатить кару $1.00, а урядник $2. Проситься до найчисленнійшої участи. — М. Скочинець, предс.; Я. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, що місячні збори відбудуться дня 2-го червня вечером в годині 7-ій, в гали на Main St., де все відбуваються наші мітінґи. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившийся член буде караний грошево. — В. Матвіяс, предс.; Гнат Нічка, касієр; П. Криловський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, подає до відома всім своїм членам, що на спеціяльнім мітінґу дня 12-го мая ухвалено виконувати слідуючі точки: Кождий обовязково мусить платити свою вкладку на місячнім мітінґу; поза мітінґ секретар не може збирати жадних вкладок. Член, не заплативший за оден місяць, буде суспендований. Рівночасно подається до відома, що місячні мітінґи відбуваються в кожду першу неділю по першім, в 2-ій годині пополудни, в галі Укр. Правосл. Церкви, 1944 В. Іpi ст. На кождім мітінґу приймається нових членів. — Яким Новосад, секр.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ.

ПРОДОВЖЕННЯ ЗБОРІВ Української Народної Громади відбудеться В ПЯТНИЦЮ, 1. ЧЕРВНЯ 1928 Р., в годині 8-ій вечером у великій салі Українського Народного Дому, 217-219 Іст 6-та вулиця). На збори будуть допущені лише члени Громади з 1928 р., а також ті бувші члени з 1921 і 1922 року, котрі мали запрошення на збори дня 18. мая. Окремі повідомлення будуть висилані лише до сих, що не були присутні на зібранню 18. мая.

ЗА УПРАВУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ГРОМАДИ:

124 **В. Лазута**, предсідатель.

ЧИ ДИТИНУ ТРЕБА ВЧИТИ ХОДИТИ?

Перші кроки дитини. Скільки то радости й вижидання головно для молодих матерей, котрі нетерпеливо вижидають, коли їх радість стане на ніжки й зачне ходити.

Одначе родичі з бажання прискорити цю радісну хвилю, поповнюють часто блуди, які можуть мати шкідні для дитини наслідки. Тут треба памятати, що не вільно прискорювати цих річей. Коли дитина сама не береться до ходження, то не треба її до того заохочувати, ставити її на ніжки, підпираючи під пахи і т. д., як то нераз робиться. Бо слід памятати, що при розвитку дитини не можна поставити постійної норми. Одні діти зачинають вчаснійше ходити, другі пізнійше, а з того не можна ще доказувати лихого стану здоровля дітей, бо подібно як при зубкуванні то є залежне від ріжних услівій.

Правильний час, коли дитина зачинає ходити, припадає на 1 рік до 1½ року життя. А-ле бувають діти, котрі вже в 9-ому місяці зачинають ходити, а инші щойно після половини другого року життя. Часом буває також, що дитина, котра вже зачинала ходити, за якийсь час вертає до рачкування й не хоче встати на ніжки. І в такому разі не слід силувати дитини. Бути може, що дитина при перших пробах ходження вдарилася в щось або впала й це відібрало їй відвагу. Всетаки, в такому разі слід якийсь час переждати, бо такий поворот до рачкування вказує в усякому разі, що дитина ще не чується сильною на ніжках. Бо можна бути певним, що коли дитина почується досить сильною, то зачне ходити без напімнень і заохоти старших. А не слід забувати, що малі діти мають незвичайно сильне почуття того, що для них є добре або недобре та знамените чують, що було би перетяженням для їх тіла і сил.

Тому **не є вказаним учити дітей ходити, поки вони самі не беруться до того, а також не слід учити їх рачкувати, коли вони щойно зачинають сідати; таксамо не слід силувати їх сідати, коли хочуть іще лежати.**

До того всього дитина повинна прийти сама з власної волі тай можна бути певним, що візьметься до того, коли лише почується в силах.

Колиж прискорюється не все, то можна дитині лише зашкодити. Можуть, приміром, послідувати скривлення й вигнення костей, до котрих певно не було би прийшло, колиб вижидати терпеливо правильного розвитку.

Те, що сказано вище, не виключає самособою того, щоби в разі, коли дитина до 18 чи 20 місяців не зачала ходити, порадитися лікаря.

Громадський писар видає посвідку селянці тай питається:

— Скільки маете дітей?

— Восьмеро.

— А чому не маете більше? — жартує писар.

— Бо у нас хата за тісна, — відповідає селянка.

Хлопець перед крамницею кричить: — Ай, ай! ай!

Прохожий до купця: А вы завіщо бєте так того хлопця?

Купець: Кажу вам, пане, кождий, кождісенький раз, як лише цей хлопчище переходить попри мою крамницю, все плюне мені в отсю бочку, що стоїть при дверях. Я гадаю, що то ніхого не шкодить, але пощо такі дурні жарти?

ПОЗІР! МОУНТ КАРМЕЛ, ПА.! ПОЗІР!

СТАРАННЄМ УКР. ГР. КАТ. ГРОМАДИ У МТ. КАРМЕЛ, ПА.

— відограється —

робітничу драму в 5-ох діях, Д. Гункевича

КРІВАВІ ПЕРЛИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1928 РОКУ

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ СВ. АП. ПЕТРА І ПАВЛА

CORNER AVENUE AND BEACH STREET, MOUNT CARMEL, PA.

Початок в годині 7-мій вечером.

Вступ: 75, 50 і 15 центів.

Приходіть громадно й кличте знакомих. 124,7

ПОЗІР! ST. LOUIS, MO. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БР. СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛ., ВІД. 179 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

ДВАЙЦЯТЬЛІТНИЙ

ВЕЛИЧАВИЙ ЮВИЛЕЙ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ЧЕРВНЯ 1928 РОКУ

В У. Н. ДОМІ ПІД ЧИСЛОМ 1523 ГІКОРИ УЛИЦЯ, ST. LOUIS, MO.

Початок точно в годині 3-ій пополудни.

Знимання фотографії Братства разом з діточим департаментом буде в годині 4-тій, а спільна вечера в годині 5.30. Відтак будуть говорити знамениті бесідники.

Отож проситься усіх членів Бр. св. Володимира прибути на се Величаве Свято і най кождий член приведе зі собою знакомих, котрі еще не належать до нашої Організації. Просимо прибути на означений час.

124 За добру забаву ручить — **Комітет.**

Купіть собі УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ (скрипка і піано). Придадуться вони напевно Вам і Вашим дітям. Ціна $2.00. Продає за готівку:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДО АМЕРИКИ і КАНАДИ СПРОВАДЖУЄМО ХЛІБОРОБІВ

ШИФКАРТИ продаємо до всіх частий світа.

ДЛЯ ТИХ, що бажають відїхати на УКРАЇНУ і до РОСІЇ, можемо вистаратися о потрібні документи протягом трох тижнів.

ПОЛАГОДЖУЄМО всякі СТАРОКРАЄВІ і американські справи.

СПОРЯДЖУЄМО контракти купна і продажі, повновласти і т. п.

ВИШУКУЄМО дати приїзду до Америки і назвиска кораблів.

ПЕРЕСИЛАЄМО ДОЛЯРИ почтою і телеграфічно.

ПРОДАЄМО лоти і будуємо доми по дешевій ціні у першій українській оселі:

НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

Користайте з наших услуг і заходіть або пишіть до наших офісів, де Вам вигіднійше:

The Globe Service Corporation

30 E. 7th STREET NEW YORK, N. Y. АБО: 329 SO. 4th STREET PHILADELPHIA, PA.

ПРОМОВА ПОСЛА Д-РА ЗАГАЙКЕВИЧА У ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

Політичні процеси приняли в Польщі поважні розміри, а вони не належать до звичайних карних розправ. Підставою судового поступовання в справі крадіжі чи вбивства є факти. В політичнім процесі не йде про факти, лише про субєктивні погляди. Тепер панує один напрямок, який створює апріорістичні предиспозиції і підозріння. Судья, їдучи слизькою дорогою свобідного судейського пересвідчення, добачує в тій атмосфері злочин там, де його нема. Приноровлюється часто обвинувачення в державній зраді, яка обовязково вимагає негайного арешту. Далі додається таким справам шпигуньського тла, яке має той наслідок, що вязням відбирається пільги, якими користуються політичні вязні, а врешті все це розглядається як комунізм. Треба, щоби згори наспіли деякі вияснення, а саме, що погрожує державі більше, а що менше. В нинішному процесі, який тепер іде проти 15-х українських студентів у віці від 15—21 літ, передано справу львівському судові, хоч нею мав занятися коломийський суд. Цей факт видно означає те, що не було довіря для присяжних суддів у Коломиї. Далі закоріняється система тісної кооперації суду з функціонарями поліції. В дуже богатьох випадках, головно політичні процеси оперті на поліційних конфідентах, а навіть на провокаторах. Діється теж так, що функціонар поліції доставить когось до вязниці, та не робить одночасно донесення, лише зволікає днями, а слідчий суддя не має навіть можности переслухати обвинуваченого. Прокуратори при окружних судах мають обовязок з остаточним своїм внеском в політичних справах віднестися все до надпрокуратора, хочби навіть справа була ясна й був замір звільнити обвинувачених. Ця процедура знову потребує 5—6 днів. Промовець придучається до попередніх внесків за переривання кари та передтермінових звільнень вязнів, з тим, що воно буде приноровлюване до винуватців політичної натури. Щодо внутрішніх судейських справ, то права української нації не є шановані. Ми не дістаємо резолюцій одночасно в українській мові, а судові розправи розписуються на урочисті гр.-кат. свята. У персональних справах Українці є покривджені. Маємо ледви 1—2 голов (президентів) окр. судів. Українських суддів при авансах поминається без ніякої причини, зате лише, що вони гр.-католики та української національности.

ОБОВЯЗКИ ТУРЕЦЬКОГО ПОСЛА.

Тепер в Туреччині переводиться ріжні реформи. Під тим оглядом є цікавий другий маніфест президента турецької республіки Кемаля баші до народу. У маніфесті говориться про обовязки посла національної партії, і так, економічна і політична діяльність посла підчинена є краєвим законам. Посли національної партії не можуть користуватися посольським званням у своїм приватнім економічнім житті. Не можуть бути членами управляючих комітетів, установ і товариств, яких більшість капіталу припадає державі, ані теж у концесіонованих підприємствах і управі державних монополів. Предсідники парламенту, міністри, секретарі партії, шефи й інспектори, які належать до національної партії, не можуть бути в управі ніякого приватного товариства й установи і т. д. Хто не буде придержуватися строго тих розпоряджень, буде як найстрогіше караний.

Аркадій Аверченко.

КАВЯР

Кулаків, знаний скупар, дрижав над кождим шагом і сам на ніщо не позволив би собі. Ввійшов до крамниці делікатесів і спитав купця:

— Пане Іване, маєте малосольський кавяр? Скільки коштує фунт?

— Малосольський кавяр? Певно. Шість карбованців і пятьдесять шагів, пане Кулаків, — відповів услужно купець.

— Що? Так дорого? Та це божевілля. Знаєте, що зробимо? Ви дасьте мені одну фунтову коробку в коміс, а я завтра заплачу вам стільки, скільки зідять... Ми не їмо кавяру, але в мене буде завтра на обіді оден мій товариш по фаху. Насамперед подадуть закуски, то буде гарно виглядати, коли на столі стоятиме кавяр.

— Що за погана людина! — подумав собі купець, а потім сказав голосно: „Гм... ми не даємо кавяру в коміс, але що ви постійно купуєте у нас, то я цим разом зроблю вимку. Іване, завини коробку малосольського кавяру!"

На другий день прийшов до Кулакова гість; невеличкий, кругленький добродій, з очима зайшлими від товщу. Кулаків повів товариша до обильно заставленого стола та сказав, затираючи руки:

— Гм... чарочка горівочки перед їдженням не зашкодить. Ге-ге...

Гість пробіг оком по столі та відповів:

— Горівка, це занадто по мужицьки. Волю вже коняк, Мартель. Знаменитий. Налийте мені зараз у склянку від вина. Чарки від горівки пригадують наперстки!

Господар зітхнув, пригадав собі, що й коняк він узяв у коміс і сказав по хвилі:

— Прошу. Виж мій гість!

Відкоркував фляшку і налив пів склянки від вина.

— Лише не бійтеся, — сказав із сміхом гість — прошу налити вщерть. Склянка мусить бути повнісенька. Я все люблю повне. На ваше здоровля! Чому не наллєте собі коняку?

— Спасибі, — сказав господар — я волю горівку. Прошу закусочку. Мариновані гриби, солені огірки, оселедці, сардинки... Ці сардинки то поезія. Можу щиро поручити вам їх!

Гість не відповів ні слова, очи його бігали жадібно по столі. Нараз він викрикнув:

— Ах! Що бачать мої очи!? Малосольський кавяр... і то гарна астраханська марка... А кавяр то моя слабість... А ви мені нічого не кажете... Такий знаменитий кавяр...

— Так, знаменитий, дорогий кавяр, — відповів дріжучим голосом господар. — Певно, можна спробувати і кавяру... раз на кінець ножа коштуе...

— Раз на кінець ножа, — відповів гість обурено — ах! Кавяр смакує, коли його їсти цілими ложками.

Кулаків підсунув гостеві десерову ложечку.

— То за мала ложечка. До кавяру треба великої ложки.

Гість схопив велику ложку і черпав собі з коробки:

— Знаменитий... казочний... Ще склянку коняку... Прошу налити повну... Я не випю відразу... Чому ви так нахмарилися?

Кулаків підсунув гостеві крадьки тарілку з гарнірованим оселедцем, а кавяр пересунув на другий кінець стола, а потім сказав плаксиво:

— Мене не тішить життя... Господарське положення, бизнес не йде, люде не платять... А попри це все загальна дорожнеча... Найконечніші харчі коштують величезні гроші... Увидіть собі, фляшка коняку коштує десять карбованців, фунт кавяру шість карбованців пятьдесять шагів...

Гість засміявся голосно:

— Ха, ха... що ви кажете... Коли так, то ми знищимо цей кавяр... Так, повнісеньку ложку у рот і вже один карбованець пропав у жолудку... Скажіть, коли хочете, а все те в горлі... Ще кавяру у пащу та й знову пішло пятьдесять шагів... Так, ха, ха...

Господар затиснув пястуки під столом, потім старався вдати вдвічливого і казав:

— Покушайте, любий приятелю, оселедця... Просто розпливається в роті!

— Ні, я вже краще позістану при кавярі, — відповів рішучо гість.

— А що скажете на ці сардинки? — говорив далі господар — Німці просто обожають сардинки...

— Нім... можливо... — відповів сухо гість — але ми широкої вдачі, що залюбки черпаємо із повного... Навіть оден поет сказав: „Черпай з повного..."

— Такого поета не було! — сказав бурмотливо господар.

— Можливо, але я таки волю кавяр... Кавяр благородна закуска... До того склянку мартельського... Чого ще більше може бажати собі людина? Коняк знаменитий. Тож насамперед ложку кавяру, потім склянку коняку... І ви зараз пізнаєте смакуна!

Господар глядів на коробку з кавяром, коняк, зітхав легко і підсунув гостеві шинку...

— Чому не покушаете шинки? Першорядна пряська шинка... Мягенька, ніжна... Не встидайтеся... Беріть!

— Алеж де там, — відповів гість — я зовсім не встидаюся... я тут наче вдома!

„В дома ти не жер би кавяру цілими ложками, ти ненажеро!" подумав господар і ще далі відсунув коробку з кавяром.

Гість хотів узяти нову порцію кавяру та запримітив це здивований, що коробка стояла на другому кінці стола.

— А до чорта! — скрикнув він. — Та ваш кавяр живий, він сам пересувається!

— Справді! — сказав господар і недовірчиво похитав головою. — Поставмо коробку назад на давному місці!

І він підсунув гостеві гриби.

— Таж це гриби! — запримітив гість добродушно.

— А ви не хочете грибів? — спитав господар.

— Ні. Кавяру... Таж у коробці ще кавяр. Давайте сюди коробку!

— Господи, Боже, — скрикнув, заскреготав зубами, вдари пястуком об стіл.

— Що з вами? — спитав наляканий гість.

— Приятелю, чому не їсьте?

— Алеж я їм! — відповів гість.

Гість заклямцав зубами, наче у пропасниці:

Їджте... Таж ви зовсім не їсьте кавяру... Прошу, їджте!

— Спасибі! Прошу ще один коняк... Ще є кілька капель у фляшці... Геть із тим...

— Випийте, випийте коняк, — сказав глумливо господар. — Може відіткати фляшку секту, розкроїти ананас?

— Алеж добродію, господарю, — сказав зі сміхом гість — чого спішитися. Ще маємо час. Маю ще в жолудку місце на сект, ананас, сир, мокка. Але насамперед мушу справитися з кавяром і коняком... Ще лишилося трошки!

— Їджте! — крикнув господар, вибалушивши дико очи.

— Може ложка за мала, то я вам дам хохлю... Чому встидаєтеся... Може секту? Дам вам і секту... Подобається вам моє нове футро? Візьміть собі його... Моя модна камізелька подобається вам також? Прошу, я здійму її... візьміть її собі... Подобається вам моя гостинна кімната? Так? То заберіть собі крісла, стіл, креденси, зеркало. Потребуєте грошей? Ось вам мій портфель. Зідкте мені зі шкірою з волоссям... Ви, ненажеро... Як вам не встидно!

Сміявся істерично, а потім упав на канапу... Гість глядів на нього перелякано, встромив скоро в рот останню ложку кавяру, встав потихеньки і викрався з кімнати...

А на другий день Кулаків мусів купцеві заплатити за коняк і кавяр... З тої пори він став антиалькоголіком, а кавяру й чути не хоче.

(Переклав **М. Оленський**).

ХОЧЕТЕ ВИСТУПАТИ З ПАТРІОТИЧНО МОВОЮ НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ, КУПІТЬ СОБІ

ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ

о. М. КІНАША

Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.

Замовляти:

Rev. M. KINASH, 347 GRIER AVE., ELIZABETH, N. J.

— або —

„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

БАНКИТИР УМЕР.

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи"

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд ул., Джерзи Сіті, Н. Дж.

(20)

ЗАГАЛЬНА ДИСКУСІЯ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ.

Організоване і приниманє кандидатів.

Контрольор О. Рекрут звертає увагу на спосіб приниманя нових кандидатів. Представляючи факт, який случився в відділі 177-мім, в його місцевости, де приймили хору людину, яка, вступаючи, знала, що в кілька днів пізнійше мусить піддатися небезпечній операції, а який то факт д. О. Рекрут особисто провірив і скасоване приняття спричинив і твердить, що при теперішній системі приниманя кандидатів такі надужиття дітися можуть та про них ми тільки случайно можемо довідуватися, як у тім случаю. Хоч бути може, що таких самих случаїв, де кандидати вступають зі страху перед операцією, може бути не богато та о тім, що безконтрольно вступати можуть люде хорі годі сумніватися, маючи аж такі докази. Знаємо наслідки прогибіційного закона на загал, а також які вони серед нашої еміграції. Як не було прогибіції, то ми мали в статуті параграф, який говорив, що за смерть, спричинену надмірним вживанием алькоголю, посмертну запомогу касується. Коли вийшла прогибіція, ми той закон знесли, думаючи, що не буде горівки, то не буде смертий від неї, тай той закон непотрібний. Тепер однак показується, що коли перед прогибіцією дехто лишень вживав понад міру добрих трунків і небезпеки з того великої не було, то тепер після прогибіції, нарід трується найгіршого сорта напитками і скасований параграф як раз тепер бувби потрібний. Над приниманєм нових кандидатів треба конче розвести більшу контролю, а осібно над відділами, що до котрих мається докази на легковажне приниманє до організації кандидатів хорих, або під іншим зглядом невідповідних.

Гол. канцелярія одобрює аплікації на підставі одобрення її гол. лікарем. Головний лікар одобрює її на підставі одобрення її лікарем місцевим, а місцевий лікар виписує свідоцтво не уважно, поспішно і часто зовсім не бадаючи кандидата і тому в дійсности приняттє кандидата тільки від місцевого лікаря залежне. Місцевий лікар ділає в інтересі того, хто його платить і в тім лежить ціла небезпека. Відділові урядники не всегда придержуються статута і з кандидатом до лікаря не ходять і тому не може бути гарантії, що бадана місцевим лікарем особа є дійсно кандидатом. На думку д. О. Рекрута всему тому можна запобічи, колиби організація мала своїх інспекторів, котрих обовязком повинна бути контроля приниманія кандидатів.

Гол. рек. секретар завважує, що коли мова о надужиттях секретарів зглядно всіх відділових урядників, то яка булаби гарантія, що інспектори булиби ліпші. Впрочім, каже, що робилося вже спробу з інспекторами, але конвенція скритикувала і узнала їх непотрібними. Виглядає, що одинокою розвязкою булоби дійсно мати своїх місцевих лікарів, але на се нема фондів.

Гол. радні М. Шевчук, В. Репужинський і Т. Михальчук вповні годяться з виводами О. Рекрута, а Т. Михальчук додає, щоби вступні оплати обернути на оплати місцевих лікарів.

Гол. рек. секретар звертає увагу, що вступних оплат нема, бо, ідучи за другими організаціями, які вступні оплати позносили для влегчення вступу і організовання, уважаючи їх за одну з перших причин, здержуючих кандидатів від приступлення до організації, ми мусіли такі оплати також відпустити. Колись такі звільнення від вступних оплат були рідко, підчас кампанії якоїсь або з оказії річного засідання. Відтак що раз частійше, аж дійшло до того, що ті звільнення тревають майже без перерви. Що роблять в тім зглядi другі, то мусимо і ми. Інші організації понадто прямо купують нових кандидатів, бо платять високі організаторські надгороди, і ми, не маючи на се осібного фонду, покриваємо тую нагороду з першої згори платної вкладки, яка часто не вистарчає на таку скромну надгороду, яка признана статутом. Нема отже з чого лікарів оплачувати.

Др. М. Клим переконує, що тільки судячи з того, що організація кождого року виплачує великі суми за передвчасні смерти або невилічимі недуги, маємо доказ, що організації оплатилобися своїх лікарів місцевих мати. Каже, що се дійсно що іншого, коли до лікаря приходить чоловік і каже, що потребує лікарського свідоцтва на аплікацію о приняттє до сусайди, за яке я тобі заплачу, а що іншого тоді, коли до лікаря зголошується кандидат по лікарське свідоцтво, щоби бути принятим до організації, з якої той сам лікар є платений і звязаний умовою. І так, як асекураційні компанії не моглиби істнувати, не маючи місцевих лікарів, так не можуть істнувати організації, які своє істнованне на асекурації членів опирають. Більші запомогові організації американські вже давно до такого переконання дійшли і своїх лікарів мають, і в нас, як бачиться, то саме питанне виринає і його розвязати не можна інакше.

Добр. М. Угорчак в довшій бесіді, повній прикладів з інших організацій, попирає виводи передбесідника.

Добр. С. Ядловський каже, що се питанне не теперішне і ся справа вже нераз була дискутована. Її обговорювано перший раз ще тоді, коли перший раз установлювалося форму приняття, аплікації і лікарські свідоцтва на тих аплікаціях. З самого початку були дуже маленькі аплікації о приняття і без таких, як нині, лікарських свідоцтв так, що можна було їх заступити звичайним клаптиком паперу, що й нераз практикувалося. Та найважнійше, що тоді не було случаїв, щоби вступали хорі або готові небіщики, на що доказ, що ті, що тоді вступали, здорові ще до нині і їх смертельність натуральна і процентово найнизша, також між потребуючими ріжних запомог рідко бачиться тих, що колись перші і без лікарських свідоцтв вступали до організації і найбільше до неї зложили. І над тим варто застановитися. Коли є надужиття, як висше доказується, то хто кого ошукує, хто кому шкоду виряджає, звідки се походить, що члени сами собі шкоду виряджають, добираючи собі невідповідних спів-власників організації. Факт є, що в першій мірі члени сами рядять організацією і сами спів-власників собі добирають, себто нових кандидатів приймають. Свідоцтва лікарські, відтак одобренне гол. лікарем і екзекутивою, се тільки форма, щоби запобічи помилці членів в приниманню нових кандидатів і коли річ ходить не о звичайну помилку, але легковажність самих таки членів, та коли треба говорити о більшій контроли, то її розвести повинні в першій мірі члени сами над собою. Як що члени допильнують, щоби приниманне нових кандидатів не відбувалося інакше, а тільки так, як вони сами статутами се постановили, то не буде надужить, а й помилок також, а з тим і всяка потреба більшої котролі відпаде. Теперішні часи від первісних ріжняться тільки тим, що як перші члени уважали себе творцями і власниками і свою працю знали шанувати, так з часом що раз більше прийшло членів таких, що прийшли на готове і тому у них почування як ґаздів-співвласників організації показуються слабшими. Коли до того возьмемо під розвагу, що наш нарід віками є поневолений і взагалі не має в собі виробленого почуття ґазди-власника свого рідного краю, своєї держави, ріжних народних установ і організацій, а лиш то все має собі накинене і чуже та вороже, то годі дивуватися, що він і тут на еміграції не годен почуття ґазди-власника в собі легко присвоїти і не рідко до своєї організації, статутів і управи відноситься так, якби і вона була йому чужа, а він її з конечности підчинятися мусить. І в такім то відношенню членів до організації лежить причина лиха, на яке вказують передбесідники, а яке не дасться контролювати, тільки його треба викорінювати.

(Дальше буде)

Подається всім до відома, що український музичний склеп

СУРМА

ОТВОРЕНИЙ КОЖДОГО ДНЯ від год. 9. рано до 10. вечером.

Columbia

Отсим запрошується всіх Українців з Ню Йорку і околиці зайти до нашого стору. Також хто приїздить до Ню Йорку з провінції на ексκоршен, повинен до нас вступити. В нас все є найновійші рекорди, котрі ми Вам переграємо дуже радо на найліпшій машині. Все продаємо по найдешевшій ціні. Фонографи даємо на сплати.

НАЙНОВІЙШІ РЕКОРДИ:

7009 Українське Весілле в Америці. $1.25.

Це Весілле в Америці о много краще, як Весілле 70002. Хто лиш женився в Америці, то коли почує те весілле, добре заплаче. А також і розвеселиться.

27134 Слабість. Такий то штоф. Жуковський.

27135 Ой Морове, Морозеньку. Ординський.

27135 Свекруха бє і плакати не дає.

ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Січовий Базар завсігди думає про своїх костумерів, як би їм помогти дешевше дістати, що вони потребують.

Поміщий фонограф найновійшої моди, другі продають по 75 долярів.

Ми дамо Вам його за $35.00.

До того дамо Вам зовсім даром 25 рекордів (Рекорди троха уживані, але добрі) 5 рекордів можете сами вибрати, а 20 дамо Вам самі.

Вишліть нам зараз 5 долярів. Решту заплатите, коли дістанете фоноґраф до хати. 117-

Адресуйте так:

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, (між 6. а 7. ул.)
NEW YORK, N. Y.
Phone: Dry Dock 3752.

ALEXANDER CHYLAK
АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.
233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 2234-2236,
Tel.: Whitehall 4798 and 4799.
Вечерами від год. 7 до 9, під ч.
340 EAST 17th STREET,
NEW YORK, N. Y.
81— Tel. Stuyvesant 8936

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядинем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ВДАВАЙТЕСЯ ДО
DR. ZINS СПЕЦІЯЛІСТИ
Помагаю скоро в нервових і шкірних недугах, хронічні нарости, загальне ослаблення, пірок, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та груди без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати уміркованї. Оглядини пацієнтів переводжу особисто. Поради і оглядини даром.
DR. ZINS
Спеціяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl.
Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ТОЛІДО, О.

На оборону невинно засуджених.

На місячнім мітінґу 167 відділу У. Н. С. після докладу одного з членів, присутні на знак протесту проти засуду невинних Івана Вербицького та Василя Атаманчука зарядили збірку на оборону, яка дала $25.50.

Жертвували: А. Петришин, М. Корнова по 2 д.; І. Теплий, М. Космина, Н. Петрушин, Д. Бабак, І. Скотинський, Д. Івасюк, В. Козуб, М. Крохмальний, К. Стефанишин, Й. Балко, М. Блясецький по 1 д.; Ю. Ліщук, Г. Міськів, Й. Рощипка, І. Лоняк, Ю. Андрець, І. Кульматицький, А. Крохмальний, І. Білецький, Т. Танасачук, П. Зонькевич, Ф. Жуковець по 50 ц.

Гроші переслано через Обєднанне.

Алексакдер Петришин, секр.

САВТ САЙД, ШИКАГО, ІЛЛ.

На оборону невинно засуджених.

На звичайнім мітінґу Братства Рождества Пресв. Богородиці, від. 259 У. Н. Союза, предс. Т. Яремцьо, прочитавши поклик Укр. Військової Організації, закликав о матеріяльну поміч нашим революціонерам. По короткій промові бувшого Січового Стрільця У. Г. А. Івана Побуцького уряджено збірку, яка дала $23.50, а також ухвалено з каси братства $10.00, разом $33.50, які вислано до Обєднання. Жертвували: Т. Яремцьо, О. Олешко, П. Щербатий, М. Гірняк, Г. Олешко, А. Мрака, І. Максим, І. Ханас по 1 д.; О. Ґула, І. Бардаховський, А. Кулик, І. Ґежовський, М. Лутнік, І. Коропась, Й. Стефанів, П. Лехів, М. Тарандій, В. Щурко, О. Пайда, Й. Кобилицький, К. Перович, С. Ментус, І. Побуцький, А. Фоца, А. Ґежовський, М. Саска, Н. Москалик, Е. Скородинський, Д. Ґеньорський по 50 ц. Николай Гринишин (не член) 5 долярів.

Т. Яремцьо, предс.; **О. Олешко**, секр.; **Т. Пелех**, кас.

ДЕСЛОДЖ, МО.

Писанка ка Рідну Школу.

На заклик місцевого священика нарід зложив писанку на Рідну Школу в Галичині $19, які переслано через Обєднанне. — Жертвували: о. Стефан Мацюрак, С. Патент, В. Медвідь, Н. Паращак, І. Була, М. Андибур, П. Міштурак, Й. Ґресків, І. Кондерович по 1 дол.; А. Бучко, П. Броницький, В. Сосяк, І. Романчук, П. Голдак, М. Лазарович, Т. Кобильський, Т. Комар, А. Комар, О. Копач, П. Пастернак, В. Сорока, І. Харасим, Т. Кондратів, Г. Павлюх, М. Іванко, Й. Бенюн, Н. Марцинишин, Н. Момит по 50 цнт.; М. Поцілуйко 35 цнт.; І. Тиндик 25 цнт.

Колектували: Й. Ґреськів, Н. Паращак.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На потерпівших від повені.

Т-во Січ з Борнсайд, Шикаго, Ілл., вислало $31.00 на потерпівших від повені в рідному краю. Гроші переслано через Обєднання.

С. Дзюрдзевич, кошовий; **Ц. Скоципець**, касієр; **Й. Кончак**, секретар.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяцю лютім, 1928).

Честер, Па. д. Дмитриків переслав збірку на поводян від Тов. Запор. Січ, від. 388 У. Н. С. 27.55

Донора, Па. д. Пандрак переслав заколядовану збірку від Бр. св. О. Николая, від. 232 У. Н. С. Жертва призначена як слідує: на поводян $10, на Інвалідів $5, а на Рідну Школу $5; разом 20.00

Вотервліт, Н. Й. д. Футулуйчук переслав збірку з коляди на Рідну Школу 19.00

Шикаго, Ілл. д. Мусійчук переслав від Укр. Нар. Дем. Січи ім. Кирила Трильовського збірку з коляди на поводян $100, а на Інвалідів $25 ....125.00

Ансонія, Конн. д. Патинок переслав збірку з коляди на Рідну Школу 2.00

Бриджпорт Конн. д. Венгринович переслав збірку на поводян 112.97

Саґіна, Миш. д. Федусь переслав від Укр. Клюбу, від. 309 У. Н. С., збірку на поводян 30.00

Ню Йорк, Н. Й. д. На поводян від Січи ім. Хмельницького $29, а з листи Комітету Укр. Товарист $23.15; разом 52.15

Бруклин, Н. Й. д. Угорчак переслав на поводян $2, а для Тов. Провіта $5 ....7.00

Пітсбурґ, Па. п. Катерина Козак пересл. збірку на Р. Школу 68.05

Трентон, Н. Дж. д. Стадник переслав від Тов. Вільні Козаки, від. 116 У. Н. С., збірку з коляди на Рідну Школу 24.50

Сеймор, Конн. о. Каськів переслав збірку з забави у д. Павлишиного, а то на Рідну Школу $5, а на Інвалідів $5; разом 10.00

Клівленд, О. д. Д. Шмагала переслав збірку на Рідну Школу, котру заколядували школярі, $23, а від себе $2; разом 25.00

Шенандоа, Па. д. Чорний переслав збірку на Рідну Школу 11.50

Гартфорд, Конн. д. Курко переслав на поводян 4.00

Бейон, Н. Дж. д. Марія Борис переслала від Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 130 Провидіння, збірку на поводян 25.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Дубас переслав від членів Бр. св. Андрія, від. 66 У. Н. С., збірку на поводян 12.00

Оліен, Н. Й. д. Підскальний переслав збірку на Рідну Школу від Тов. Запор. Січ $9, а членк Товариства $5.75 ....14.75

Гемтремк, Миш. д. Заблоцький переслав збірку від Тов. Згода, від. 20 У. Н. С. Жертва розділена так: на Рідну Школу $50, на Інвалідів $30, на Сироти $30, на політичних вязнів $30, на Революц. Фонд $30, а $30 як вкладку до Тов. Просвіта. Гроші з нар. податку і пятьцентового фонду. 200.75

Карнеґі, Па. д. Крупа переслав збірку на Рідну Школу, котру заколядували Тов. ім. Т. Шевченка, від. У. Н. С., і Тов. Січ, від. 136 У. Н. С. 51.85

Амстердам, Н. Й. д. Косован переслав збірку на поводян від Бр. св. Николая. Дохід з балю дня 21. лютого 50.00

Бейон, Н. Дж. о. Захарко переслав збірку, котру заколядували діти на Рідну Школу $50, на поводян $16.95, на Інвалідів $16, а на політичних вязнів $16. ....98.95

Комбола, Па. д. Шабатура переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34 У. Н. Помочи збірку на поводян 7.70

Милвил, Н. Дж. д. Шабатура переслав від п. Юзефика на поводян 3.00

Шикаго, Ілл. д. Шабатура переслав збірку на поводян, зібрану на забаві в д. Городецького 25.00

Гемтремк, Миш. д. Пристай переслав коляду на Рідну Школу від шкільних дітей 43.30

Ню Йорк, Н. Й. Чистий дохід зі Свята Злуки, яке влаштовано заходом Січи ім. Б. Хмельницького, призначений на Інвалідів 100.26

Менчестер, Н. Г. д. Петрикович переслав на Рідну Школу .. 2.00

Лудлов, Масс. д. Приступа переслав коляду на Рідну Школу від Тов. ім. Івана Франка, від. 253 У. Н. С. 25.00

Бейон, Н. Дж. о. Захарко переслав на Рідну Школу від Співацького Тов. жертву з вечерку дня 29. січня 19.25

Джерзи Сіті, Н. Дж. Збірка на страйкуючих майнерів з забави у д. Самуїла 6.00

Дітройт, Миш. д. Присташ переслав з коляди на поводян $50, на Рідну Школу $30, на Сироти $10 і на Інвалідів $10. З каси Тов. Зап. Січи, від. 75 У. Н. С. $10 як членську вкладку до Тов. Просвіти. Разом 110.00

Амстердам, Н. Й. д. Сюрко переслав з коляди на Рідну Школу 60.25

Ню Кенсінґтон, Па. д. Капрель переслав коляду на Р. Школу ..38.84

Палмертон, Па. д. Дмитрик переслав на інвалідів 80.25

Брістол, Конн. д. Стасюк переслав коляду на Рідну Школу $18.45 і для Інвалідів $18.45 ....36.90

Вілінґ, В. Ва. д. Дуткевич переслав коляду на Рідну Школу $16, і на воєнний фонд $16 ....32.00

Милвил, Н. Дж. д. Замойський переслав коляду на Рідну Школу $23, а на інвалідів $10, разом 33.00

Філаделфія, Па. д. Чопик переслав коляду на Рідну Школу 18.00

Лорейн, О. о. Коритовський переслав на інвалідів $10, а на Рідну Школу $10; на заряд Обєднання $1; разом 21.00

Ізелин, Па. Відділ 400 У. Н. С. переслав на Рідну Школу $10, на поводян $5, на політичних вязнів $5 і на сиротинець у Львові $5. 25.00

Філя, Па. д. І. Гравець переслав на поводян $10.00

Асторія, Н. Й. д. Бурдиґа переслав збірку на Рідну Школу з хрестин у д. Сердюка 17.75

Бріджпорт, Па. д. Мартинюк переслав коляду на Р. Школу ..31.75

Вунсакет, Р. Ай. Комітет помочи Рідному Краєви через секретаря переслав коляду на Рідну Школу $50, на Інвалідів $25 і на політичних вязнів $25, разом 100.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Стефанів переслав членську вкладку до Тов. Просвіта $2, а на Інвалідів $2. .. 4.00

Рейні, Па. о. Титар переслав збірку на поводян від Церкви $17.80, ч. 38 Соєдинення $5, а Бр. Місц. Провидіння $10, разом 32.80

Пітсбурґ, Па. Члени хору при Укр. Кат. Церкві св. Івана Хрестителя заколядували на поводян $75, а на Рідну Школу $25 100.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Співацьке Тов. ім. Лисенка переслало як членську вкладку до Тов. „Просвіта" у Львові 5.00

Клівленд, О. о. Лев Левицький переслав збірку на Рідну Школу. Зібрано в церкві $77.50, Р. Чорочок $2, о. Л. Левицький $5, П. Головчак $5, А. Білинський $1, Н. Сенчишин $1, В. Гуменюк $1, А. Спішак 50 ц., П. Волянський 50 ц., І. Гаврик $1, Укр. Кат. Церква св. Петра і Павла $5.50. ....100.00

Пасейк, Н. Дж. о. Кирстюк переслав збірку на поводян в Буковині $12.82, а на Інвалідів $32.50. Перша жертва зібрана підчас представлення, устроєного Співацько-Драмат. Гуртком, а друга жерва з падолистового свята, з дня 27. листопада 1927, при Прав. Парохії св. Вознесення Г. Н. І. Хр. 45.32

Бруклин, Н. Й. Члени Укр. Бр. Пресвятої Тройці, від. 203 У. Н. С. жертвували $25 на поводян, а пізнійше при перекусці зложили гості решту $12.25. Разом 37.25

Шикаго, Ілл. д. Хомин переслав з хрестин у д. Читвінського збірку на Рідну Школу 12.25

Ст. Джозеф, Мо. Тов. Зап. Січ, від. 355 У. Н. С., жертвувало на читальню Просвіти у Вільшаницях, пов. Товмач 10.00

Ню Йорк, Н. Й. Коляда Ліґи Амер. Горожан $110 на Р. Школу, а $17.55 на укр. пресу в краю. Разом 127.55

Мінеаполіс, Мінн. Ріжні збірки: $44.70 на поводян, $17.05 на революц. фонд, $20.57 для О. Кобилянської, $59.35 на Р. Школу. 141.67

Ню Йорк, Н. Й. Коляда Чорноморської Січи на Дім Інвалідів у Львові 274.25

Джерзи Сіті, Н. Дж. Зі збірки на поклик Івана Марчика, оставша квота, призначена на страйкуючих майнерів 25.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Паньків переслав коляду від Молодої Січи на Рідну Школу $32.50 і на Інвалідів $32.50. Разом 65.00

Дітройт, Миш. д. Яремчук переслав на поводян 9.00

Шикаго, Ілл. д. Гінсовський переслав коляду на сироти 9.25

Россфорд, О. д. Бобак переслав на інвалідів 10.00

Трентон, Н. Дж. д. Бородайкевич переслав на Рідну Школу $2, а на передплату Громадського Голосу $2. Разом 4.00

Палмертон, Па. Вкладки членські до Тов. Просвіти у Львові зложили слідуючі по $2: Василь Саган, о. Ф. Бонні, Стефан Дмитрик, Михаїл Куба, Михаїл Марців, Василь Іванців, Мих. Стельмах і Дмитро Коцюбинський. Разом 16.00

Клівленд, О. Січова Організація Українців в Злуч. Державах, від. 39, ім. Д. Вітовського, переслала коляду на Рідну Школу $50 і на Інвалідів $50. Разом 100.00

Акрон, О. д. Мельник переслав збірку на Дім Інвалідів 31.00

Нюарк, Н. Дж. д. Павлина переслав на поводян $2, на повоєнні сироти $2 і на Рідну Школу $1. Разом 5.00

Бофало, Н. Й. д. Сидорович переслав збірку на виборчий фонд 4.00

Шикаго, Ілл. д. Гузар переслав коляду на поводян 30.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Український Народний Союз на краєві цілі 500.00

Асторія, Л. Ай. Українська Жіноча Громада зложила на Інвалідів 35.00

Клівленд, О. Збірка п. Анни Стадник при бізнесі: $15 на Рідну Школу, а $4.75 на поводян. 19.75

Йонкерс, Н. Й. Члени Бр. св. Андрія, від. 12 У. Н. С. титулом народного податку 8.00

Нюарк, Н. Дж. Члени Тов. св. Петра і Павла, від. 27 У. Н. С., на потерпівших від повені 10.00

Аллентавн, Па. З Хрестин у пп. Процїв на поводян 16.00

Разом зібрано через Обєднанне на старий край в місяці лютім $3,127.36.

ПОЗІР! — MAHANOY CITY, PA.!

ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ, відділ 305 Укр. Народ. Союза

— устроює —

ПЕРШИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, 2. ЧЕРВНЯ 1928 Р.

НА РУМЕРА ФАРМІ.

Вступ на Пікнік вільний.

Запрошується взяти численну участь в спільній забаві всіх наших родимців.

Котрий з членів не прибуде, заплатить кару.

Добра нагода для не членів У. Н. С., бо на пікніку будесь принимати без вступного до У. Н. Союза і до Товариства.

За добру забаву ручить

124— Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА гр.-кат. парохія в Minneapolis, Minn., пошукує дякоучителя, самотного, котрий би знав проводити, хор, і учити діти вечерами. Платня після умови посаду може обняти зараз. Голоситись до: MARTYN MAKSYMIW, 443 Jefferson St., N. E. Minneapolis, Minn. 124-5

ПОТРІБНО ДЖЕНІТОРА.
Дженітор дістане за дармо помешкання з трох кімнат з уліпшеннями. Голоситися до: 124-5
Mrs. DONELAN,
119 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДО ВИНАЙМУ
по 3 кімнати апартаменти з всіми уліпшеннями, рент по $15.00 і $16.00 місячно. Голоситится до: 124-5
Mrs. DONELAN,
119 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДО ВИНАЙМУ
першорядні кімнати з всіма вимогами, горяча вода і електрика, рент за 4 кімнати $25.00 місячно. Голоситися до: 124-9
ДЖАНІТОРА,
534 East 18th Street, New York City

ВДОВА продає фарму 110 акрів, фарма дуже гарна, новий дім, велика стайня на 20 штук худоби, 2 курники, 2 гарні коні, 14 коров, 600 курий, 800 курчат, вся машинерія потрібна, продаю тому, що я вдова вже 4 літа і сама не можу обробити фарми. Ціна $7000, готівкою $3,500. Голоситися до N. KRASNOHIRA, R. F. D. 4, Box 97, Norwich, Conn. 117-24

ХТО хотівби їхати до старого краю господарувати; маю на продаж в Сяніцьким повіті, стація Репіть, дім і 28 моргів поля, 9 ліса, 6 коров, 4 ялівки, 2 коні, 5 овець, 3 безроги, 30 курий. Ціна за все $14,000. Голоситися до
JOHN KRAFCIN,
1923 W. 51st St., Chicago, Ill. 123-4

НА ПРОДАЖ фарма 180 акрів, 30 грубого ліса, 100 орної землі, 50 пасовиска, дім 9 кімнат, вода в домі, барна, конкретовий флор, друга барна, знаряддя, молочарня, гарадж, курник, 2 коні, 10 дійних коров, 15 штук молодого статку, 50 курий, 20 качок, фарма при стейтовій дорозі, 4 милі до міста, пів милі до школи. Ціна $6,600, готівкою $4,000. По близші інформації голоситись до: Philip Presowitz, Salesman for Burdick Farm Agency, Endicott, N. Y. 123-4

МАЄМО на продаж гарні фарми з мурованими і деревляними будинками в добрім положенню при добрих дорогах з інвентаром-машинами і без; фарма 68 акрів, 9 коров, 3 коні, всі машини, $9,500; фарма 112 акрів без інвентара, $10,000; фарма 10 акрів без стаку, $4,000; фарма 28 акрів, 5 коров, 3 коні, машинерія, $12,000. Голоситись до: Harry Pypiuk, 159 Tilghman St., Allentown, Pa. Tel. 7305. 123-4

НЕБУВАЛА БИЗНЕСОВА ПРОПОЗИЦІЯ.
Ресторан, дуже добрий бизнес, продається через непорозуміння в родині за половину ціни, околиця між фабриками, зараз за водою в Бруклині, Н. Й.
Двофамілійний дім в Джамейка з всіми модерними уліпшеннями, дуже низька ціна.
Шість фам. дім в Бруклині і Асторії, дуже мало вкладу і мала ціна; нагода для бизнесменів.
Кенди штор в Ню Йорку, добрий бизнес і положення.
Вісім і десять-фам. доми в Ню Йорку, нагода для тих, що хочуть зробити гроші.
Гарні лоти під будову на Новій Україні, Н. Дж., по дуже приступних сплатах. Голоситься до: 124,6,8
П. ЗАДОРЕЦЬКИЙ
30 East 7th Street, New York City.

ДОКТОР В ФОРМІ ЛІЧНИЧОЇ ГЕРБАТИ ЗА ДОЛЯРА.
Чому маєте троїтися і тратити гроші, коли наша ЛІЧНИЧА ГЕРБАТА є о много помічнійша від всіх прочих.
Недуги жолудка, нестравність, біль голови, нервовість, гази, брак апетиту, безсонність і інші уступають по ужиттю нашої ЛІЧНИЧОЇ ГЕРБАТИ.
Долучіть до замовлення доляра, а ми вишлемо Вам відворотно ЛІЧНИЧУ ГЕРБАТУ. 87—
На жадання висилаємо пробку даром.
CHARLES BARON & CO.
307 East 18th Street, New York, N. Y.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

УКРАЇНСЬКИЙ КУШНІР,
котрий шие на замовлення нові ФОР-КОВТИ і переробляє старі на нові і в мене можна набути готові скарфи до ношення в ріжних цінах. Принимаємо також всякий фор на сторидж протягом літа. 100—
Приходіть оглянути.
M. KARYSHYN,
664 AMSTERDAM AVENUE,
межи 92—93 St.
Tel. Schuyler 7707. NEW YORK.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛЕП
В нас є великий засіб і вибір музикальних нот, рекордів і рольок на пяно, маємо великий стак нових і старих скрипок. Ми є експерти в направках скрипок і других музичних інструментів. Купуємо і вимінюємо скрипки. Зайдіть до нас і переконайтесь. 123-4
KATZIN'S MUSIC SHOP
495 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

МУЩИНИ—ЖЕНЩИНИ!
Без ріжниці, чи Ви працюєте чи ні, голоситься у нас, а ми дамо Вам спромогу
ЗАРОБИТИ ГАРНИЙ ГРІШ
Заходіть або пишіть до: 124—
THE GLOBE SERVICE CORPORATION
30 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y. або 329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.